

04 TEMMUZ 1992

X معجم الاغلاط اللغوية المعاصرة GALAT

تأليف ، محمد العدناني ، بيروت ١٩٨٤ ، ٨٧ ص

1 KASIM 1991

TEO

madde : Galat

- A. Br. : c , s
- B. L. : c. v / , s. 4361
- F. A. : c , s. *Yanilma, Yalan, Yanlis, (Nuz. Bol.)*
- M. L. : c. (v) , s. 908
- T. A. : c , s

9 MAYIS 1993

Juddi, 'Abd al-qādir ibn Ahmad, d. 1602
search under
Ibn Faraj, 'Abd al-qādir ibn Ahmad,
d. 1602.

X GALAT (HOS)
- HATTABI

88-961103
Khattābī, Ḥamd ibn Muḥammad, 931-996.
(Iṣlāḥ ghalāt al-muḥaddithīn)
(Iṣlāḥ al-ghalāt, aw, Iṣlāḥ ghalāt al-
muḥaddithīn)

اصلاح الغلط، أو، اصلاح غلط المحدثين /
محمد بن محمد بن ابراهيم
خطاب، المعروف بالخطابي، تحقيق وتعليق
مجدى السيد ابراهيم - بولاق، القاهرة :
مكتبة القرآن، [1988]

96 p. : facsim. ; 24 cm.
Title page partially vocalized.
Includes bibliographical references.
£11.35
Egy-Islamic Law.

HATTABI
GALAT

9 MAYIS 1993

07 TEMMUZ 1992

Bestell-Nr./Stundort
26 A 13155

GALAT

Sālim, Ḥusain 'Atā Ḥusain: Nazariyat al-ḡalat fī
'l-qānūn wa'ḥ-barīka al-islāmīya.
(Bairūt:) Dār al-Ḥadīṭa (1986). 180 S.
[Arab.]
[Voraussetzungen u. Auswirkungen d. Irrtums im
Vertragsrecht, in d. positiven Gesetzen u. im islam.
Recht.]

X GALAT (HOS)
- HATTABI
- إصلاح الغلط، أو إصلاح غلط المحدثين، محمد بن
محمد بن إبراهيم بن خطاب المعروف بالخطابي، تحقيق
وتعليق مجدي السيد إبراهيم. بولاق: مكتبة القرآن،
1988

09 NISAN 1994

X HATTABI
- 070450
L GALAT

766. Ḥaṭṭābī, Abū-Sulaimān Ḥamd Ibn-Muḥammad al-
Iṣlāḥ ḡalaṭ al-muḥaddithīn / li'l-Ḥaṭṭābī al-Bustī. Dirāsa wa-
taḥqīq Muḥammad 'Alī 'Abd-al-Karīm ar-Rudainī. - Ṭab'a
1. - Dimāshq : Dār al Ma'mūn at-Turāt, 1987 = 1407 h. -
196 S.
Inhalt: Korrektur fehlerhafter Überlieferungen. - Verf.:
931 - 998. - In arab. Schrift, arab. 7 E 6287

10.1 ARALIK 1993

- 131696 MUḤADDIS
- GALAT
- 080874 HATTABI 89-963159

Khattābī, Ḥamd ibn Muḥammad, 931-996.
(Iṣlāḥ ghalāt al-muḥaddithīn)
(Iṣlāḥ al-akḥṭā' al-ḥadīthiyah
allatī yar-fihā akḥṭar al-nās muḥarrarah
aw malḥazah)
اطلاع الخطاء الحديثية التي يروها
عشر الناس معرفة أو ملحوظة / لأبي
عليان محمد بن محمد الخطابي. -
الطبعة 1. - - بيروت، لبنان : مؤسسة
الكتاب الثقافية، 1988.

128 p. : 24 cm.
Includes bibliographical
references (p. 124-126)
\$3.00 (U.S.)
IAS-Islam.

- Galat as-sirāt

05055 DI STEFANO, C.A. Monte d'Oro di Col-
lesano, Paropos e "gal'at as-sirāt". Sicilia archaeo-
logica 38 (1978) pp. 30-

25 SUBAT 1992

5327. Saḡānī, al-Ḥasan Ibn-Muḥammad aṣ-Ḥadīq al-
mulṭaḥqī fī tabāyūn al-ḡalat. Al-Mawḍū'āt. li-Abī'l-Faḍā'il
al-Ḥasan Ibn-Muḥammad Ibn-al-Ḥasan aṣ-Saḡānī. Taḥqīq
Abū'l-Fidā 'Abdallāh al-Qāḍī. - Ṭab'a 1. - Bairūt : Dār al-
Kutub al-'Ilmiya, 1985 = 1405 h. - 68, 36 S.
Inhalt: Muslimische Ḥadīṭ-Kritik; Verf.: 1181 - 1252. -
Arab. - In arab. Schrift 27 A 19286

X GALAT
- HATTABI

Galatat sözlükleri. KÜLTÜRAL, Zühal. Bil. Uz. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1989. 292s.
Danışman: Doç.Dr.Ahmet Topaloğlu.

28 MAYIS 1993

16 OCAK 1996

درخشان ، مهدی ، " کدام غلط مشهور ؟ " . اطلاعات (۲۲ فروردین ۱۳۶۳) : ص ۱۲ .	} ۲۱۰۴ GALAT
درباره زبان فارسی .	
درخشان ، مهدی ، " صحیح مهجور و غلط مشهور " . اطلاعات (۲۹ فروردین ۱۳۶۳) : ص ۱۸ .	} ۲۱۰۵
درباره زبان فارسی .	

87-961552
 - ~~کتابخانه~~
 - GALAT (Headiste)
 Khattābī, Ḥamd ibn Muḥammad, 931-996.
 (Iṣlāḥ ghalat al-muḥaddithīn)
 اصلاح غلط المحدثين / للخطابي ؛
 تحقیق و دراسة حاتم صالح الشامس .
 الطبعة ۰۲ - بیروت : مؤسسة الرسالة ،
 ۱۹۸۵ .
 88 p. : facsim. ; 24 cm. —
 (سلسله كتب التصحيح اللخوى ؛ 1)
 Bibliography: p. 75-85.
 Includes index.
 £3.00
 L&S-Lang.

غلط مشهور : خیامپور ، عبدالرسول
 نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی،
 - GALAT
 - FARSI DILI
 ش : ۱ ، ۱ : س ، ۱ ، فروردین ۱۳۲۷ ، ص : ۱۹-۲۵
 ش : ۲ ، ۱ : س ، ۱ ، اردیبهشت ۱۳۲۷ ، ص : ۱۱-۲۰
 ش : ۳ ، ۱ : س ، ۱ ، خرداد ، ۱۳۲۷ ، ص : ۲۸-۳۵
 ش : ۴ ، ۱ : س ، ۱ ، تیر ۱۳۲۷ ، ص : ۸-۱۷
 ش : ۵ ، ۱ : س ، ۱ ، مرداد ۱۳۲۷ ، ص : ۶-۱۴
 ش : ۶ و ۷ ، ۱ : س ، ۱ ، شهریور ، مهر ۱۳۲۷ ، ص : ۴۰-۵۳
 ش : ۸ و ۹ ، ۱ : س ، ۱ ، آبان ، آذر ۱۳۲۷ ، ص : ۳۰-۳۹
 ش : ۱۰ ، ۱ : س ، ۱ ، دی ۱۳۲۷ ، ص : ۳۳-۴۲
 ش : ۱ ، ۲ : س ، ۱ ، فروردین ۱۳۲۸ ، ص : ۱۹-۲۹
 ش : ۲ و ۳ ، ۲ : س ، ۲ ، مهر ، آبان ۱۳۲۸ ، ص : ۹۸-۱۱۸

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK DİL KURUMU YAYINLARI: 856/II

170528

18 MAYIS 2010

IV. ULUSLARARASI TÜRK DİLİ KURULTAYI 2000

24-29 Eylül 2000

II. CİLT

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphane	
Den. No:	170528
Tas. No:	T.400.1 TÜRK DİLİ

ANKARA, 2007

- Galat (070024)

GALAT SÖZLÜKLERİ VE DİL BİLİMİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Zühal KÜLTÜRAL*

Sözlüklerde genel olarak “yanlış, yanlışlık, hata, sehv anlamlarına gelen galat kelimesi dilde “bir dile başka dillerden biçim ve anlam değişikliğine uğrayarak giren kelime veya kelime grupları” şeklinde tanımlanmıştır. Kelimenin çokluk şekli galatâtır. Yanlış olduğu hâlde bir kısmı herkesce benimsenip kullanılmakta olan kelimelere galatmeşhur, hiçbir şekilde kullanılması uygun görülmeyenlere de galatfâhiş denmektedir.

Milletlerin tarih boyunca sosyal, kültürel ilişkilerde bulunmaları diller arasında kelime alışverişine sebep olmuş, bir dile başka dillerden bazı yabancı öğelerin yerleşmesine yol açmıştır. Bir kültür varlığı, kültürü oluşturan öğelerin başta geleni olan dil, bir ulustaki kültür hareketlerinin ve o ulusun başka toplumlarla olan kültür ilişkilerinin büyük ölçüde etkisindedir. Diller arasındaki ilişkilerde en çok alınan öğeler sözcükler olduğu gibi, bunların yanı sıra birtakım söz dizimi kurallarının aktarılışına, yeni kavramların çeviri yoluyla ve olduğu gibi dile alınışına da tanık oluruz.¹

Uzun bir geçmişe sahip olan Türk dili 13. ve 14. yüzyıllardan sonra geniş bir coğrafi sahada bir imparatorluk dili hâline gelmiş ve bunun neticesinde de komşu dillerden kelime alışverişinde bulunmuştur. İslâmîğin kabulünden sonra dilimize yerleşmeye başlayan Arapça ve Farsça kelimelere daha sonra batı kaynaklı kelimeler, deyimler ve anlatım biçimleri de eklenmiştir. Bazı değişikliğe uğrayarak Türkçeye yerleşen Arapça, Farsça ve batı kaynaklı kelimeler, yabancı dillerin kuralları ile yapılan tamlamalar, Arapça ve Farsça eklerin Türkçe kelimelerle kullanıldığı şekiller galat kabul edilmiş ve bu konuda bazı eserler yazılmıştır. Türkçede galat hakkında yazılmış belli başlı sözlükler: Mehmed Hafid, *ed-Düreri'l-müntehâbâtü'l-mensûre fî islâhi galatâti'l-meşhûre* (İstanbul 1221), Sırrı Paşa *Galatât* (İstanbul 1301-1305), Kazasker Mustafa İzzet, *Tashîhü'l-galatât ve'l-muharrefât fî'l-esmâi ve'l-lugât* (İstanbul 1302), Ahmed Ziyâeddin, *Mecmûam* (İstanbul 1319), Mustafa Rüşdü, *Tehzîbü'l-kelem fî lisâni'l havâssı ve'l-avâm ve izhâbü'l-evhâm min ez-hâni'l-enâm* (İstanbul 1313), Ali Seydî, *Defter-i Galatât*, (İstanbul 1324), Ali Himmet, *Fâzıl'ın Galatât Defteri*, (Samsun 1338), Filiz Tekin Hâlid, *Yeni Galatât* (İstanbul 1926)tur. Ayrıca Fâik

* Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi

¹ D. Aksan, *Her Yönüyle Dil*, 1. c., s.137-139.

163596

DOĞU AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

ULUSLARARASI SÖZLÜKBİLİM SEMPOZYUMU BİLDİRİLERİ

20-23 Mayıs 1999, Gazimağusa

Yayıma Hazırlayanlar
Nurettin Demir - Emine Yılmaz

Kapak Tasarımı
Doğu Akdeniz Üniversitesi Kültür ve Sanat Koordinatörlüğü

Baskı
Doğu Akdeniz Üniversitesi Basımevi

İsteme Adresi
Doğu Akdeniz Üniversitesi, Fen ve Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
Gazimağusa, Mersin 10 - TÜRKİYE

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	163596
Tas. No:	413 ULUS

Telefon
(+90) 392 630 1208

Faks
(+90) 392 365 1604

Gazimağusa, 2001

ISBN 975-8401-04-1

(20024)

GALATLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Gülten Sağol
Marmara Üniversitesi

Türkçe sözlüklerde “yanılma, yanılğı, yanlışlık, yanlış kelime veya ibare, kurala uymayan şekil, dil yanlışlığı” gibi anlamlara gelen *galat* kelimesi genellikle bir dile başka dillerden ses, biçim ve anlam yönünden değişik olarak giren şekilleri kapsıyor gibi anlaşılrsa da bazı *galat* sözlüklerinde Türkçe kelime ve şekillere de yer verildiği görülmektedir, yani aslında ister yabancı ister yerli olsun dilde meydana gelen ses, şekil, imlâ ve anlam değişikliklerinin hepsi *galat* bahsi içinde yer almaktadır, *azacık*, *azıcık* kelimelerinin her ikisinin de *galat* olduğu, doğrusunun *azcık* olması gerektiği (*Defter: 7*), *adaş*’ın aslının *addaş* (*Defter: 1*), *bitirmek*’in sahininin *bittirmek* (*Defter: 13*), *boya*’nın aslının *boyag* (*Defter: 14*), *dışarı*’nın aslının *taşkarı* (*Defter: 25*), *diri*’nin aslının *tirig* (*Defter: 25*), *dürlü*’nün aslının *türlüg* (*Defter: 26*), *sıcak*’ın aslının *ısıcak* (*Defter: 79*) olduğunun belirtilmesi gibi. Tabii ki bu değerlendirmelerin hepsine katılmak mümkün değildir ve bu tür kelimeleri *galat* olarak değerlendirmek dilde kullanacak doğru kelime kalmaması anlamına gelir ki dili bu anlamda dondurmamak mümkün değildir. Ayrıca bu tür örnekler bize *galat* sözlüğü kaleme alan şahısların Türkçe konusunda pek bilgili olmadıklarını da gösteriyor.

Bu Türkçe kelimeleri bir yana bırakırsak *galat* diye nitelendirilen kullanışlar, diller arasındaki kelime alışverişinin bir sonucu oldukları için az veya çok her dilde bulunabilirler. Tabii olarak Türkçe de ilişki içinde olduğu dillerden kelimeler almıştır ve bu yabancı unsurlar bazı araştırmaların konusu olmuştur. Bu arada meseleyi *galat* olarak değerlendirenler, bunları işleyen sözlükler oluşturmuşlardır. Bu sözlükler, hem bazı şekillerin asıllarını gösterirler, hem de bu tür unsurların nasıl dilin kendi yapısına uygun olarak yerleşip kullanıldığını gözler önüne sererler. Ama şüphesiz bu tür sözlükleri kaleme alan şahısların amaçları, kelimelerin unutulmuş asıl şekillerini hatırlatmak değildi, onların amaçları değişmiş şekillerin kullanılmasını önlemektir. Günümüzde de bu gelenek dil yanlışlarının ele alındığı çalışmalarla sürdürülmektedir ki bu tür çalışmalar bize dilin nasıl doğru yazılıp doğru konuşulacağını gösterdikleri için dil düzeninin koruyucusu olarak da değerlendirilebilirler. Bu bakış açısı di-

sh.143-152